

SOSIALURIN

Útgevari:
FØROYA JAVNAÐARFLOKKUR

Blaðstj.:
Vill Sørensen.
Box 76.

Prentsmíðjan á Heysbreyt
TELF 1820

Lærlinga- viðurskipti

I seinastu tingsetu høvdu javnað armenn sum kunnugt uppskot um at byggja lærlingaheim, har lærlingar, ið flyta til stórbygdinar, kunnu búgva ódyrt, lagaliga og undir tryggum viðurskiptum.

Hetta er ein átroðkandi spurningur, tí lærlingar fáa jú litla løn, teir hava ikki ráð at gjalda dyra húsaleigu. Á gistingarhúsi er nærum ógjørligt at búgva. Royna teir at búgva sum ódyrast, verður hetta ofta undir ringum, óheimligum og tvørligum viðurskiptum. Teir hava tá ongan at passa seg, ongan til matgerð, ongan at taka sær av klæðunum, ongan at fjálga um býlið.

Alt hetta ger, at livilíkindini verða vánalig, arbeiðshugurin verður skerður, og ungmennið sjálvt tekur mein av hesum.

Vit mugu hjálpa ungfólkunum til lærdóms, men tað vil ikki einans siga skúlaskep. Lærlingatíðin má ikki gerast ein knipin skerjingartíð. Lærlingarnir mugu fáa tey bestu og tryggastu korini at arbeiða undir, tey bestu og tryggastu læruviðurskipti og ikki minst tey bestu og tryggastu bústaðarlíkindi; og hetta gerst einans við at hitt almenna byggir teimum hókandi lærlingaheim.

Tað má tí ikki verða helmað í, fyrr enn vit hava vunnið lærlingum okkara hesar náttúrligu og neyðugu fyrimunir.

Sjómarkið.

Ríkisumboðið hevur sent blaðnum soljóðandi skriv:

Ifølge derom fra udenrigsministeriet modtaget meddelelse har den danske regering den 5. juli 1958 afgivet følgende svar på den britiske regerings memorandum af 2. juli 1958:

1) Den danske regering har med interesse gjort sig bekendt med den britiske regerings memorandum af 2. juli, som den har forstået således, at det færøske problem efter britisk opfattelse hænger nøje sammen med det islandske problem, hvorfor den endelige ordning, som det måtte lykkes Island at gennemføre på en sådan måde, at den enten opnår positiv international anerkendelse eller accepteres og respekteres som faktum, må blive afgørende for den britiske regerings holdning med hensyn til Færøernes fiskeriterritorium.

2) Den danske regering tvivler på nytten af fortsat skriftlig udveksling

af synspunkter og må derfor, således som anført i det britiske memorandum punkt 13, finde mundtlige drøftelser på et egnet tidspunkt formålstjenlige.»

Hvalba, 7. juni

Nú er hálvárið farið afturum, og við byrjan av seinra helmingi fingur vit av álvara at kenna tað rætta summarveðrið við brennandi sól frá morgni til kvelds, og silvikni við nakað av mjorka – og av og á – bert eitt lítið tām, sum so spakuliga smýgur sær um fjallatromuna. Øll náttúran fróir seg í slíkum yndisligum summarveðri, aftaná tað baldruta. Blómurnar, smálombini eins og tann eldri seyðurin, og ikki minst heiðafuglurin, sum so vakurt syngur, hvor við sínum lagi.

Við øðrum orðum kann sigast, at liv kveikist í hvørt livandi kykt á fold, eins og øll groði tekur at vaksa við álvara. Av og á verður grasið vætað, og droparnir flóta sum glitrandi perlar á hvarjum strá. Hóast sólin teir farnu dagarnar hevur sent sínar hitandi geislar, hevur fólk havt mikið á takast við í gerandis lívinum, ta tað ikki hevur havt so væl høvi til at leita sær burt í náttúruna. Við «Tjaldur» fór Jóhan Dahl, formaður, og P. M. Dam næstform. í Suðuroyar Elvirki til Keymannahavnar í ymiskum orðum fyri felagið. Tá farið er um jóansøku, er vanligt at byrja fleygingina í Litlu Dimun, men hon er ikki byrjað enn. Leygardagin var innstillan til hjálparprestambætið í norðara Suðuroyarprestagjaldi, sum triggir danir hava søkt.

Tiðindamaður.

KILLER-KANE

stavurin er besta vápn móti ókrútsplantum. Óneyðugt at bukka seg niður fyri at lúka. Farið ein túr gjøgnum havan við KILLER-KANE stavinum. Ein tablett verður uppløyst í vatni, sum verður fyllt í stavin og er hetta nóg mikið til fleiri hundrad plantur.

Prisur:
Stavurin kr. 19,85
Gles 12 tablettir kr. 4,85

Postordrar verða avgreiddir.

Edvard Fuglo,
telef. 269, klakksvík.

KILLER-KANE er eisini at fáa hjá
Fa. D. J. Enni,
telef. 61, Tvøroyri.

VALDEMAR LÜTZEN
Telf. 1020 Thorshavn.

Røða statsministerans í útvarpinum um sjómarkið

Den færøske radio har bedt mig om en udtalelse i anledning af det nu offentliggjorte svar af 2. juli fra den britiske regering på den danske regerings memorandum af 18. f. m. angående fiskerigrænsen ved Færøerne. Det er mig en glæde at imødekomme denne anmodning.

Som det vil være almindelig bekendt her på Færøerne har spørgsmålet om udvidelse af fiskerigrænsen været aktuelt i flere omgange siden den anden verdenskrig. I 1949 opsigde Island den traktat, der i 1901 blev afsluttet mellem Danmark og Storbritannien angående fiskeriet omkring Færøerne og Island. Opsigelsen fik virkning fra 1. oktober 1951, og i 1952 fastsatte Island en ny fiskerizone. Zonens bredde blev fastsat til 4 sømil på grundlag af basislinjer. Denne handling fra Islands side mødte skarp protest fra Storbritannien, der etablerede blokade af islandsk fisk på det britiske marked.

Som følge af Islands aktion indledtes på færsk initiativ forhandlinger med den britiske regering om revisiøn af bestemmelserne i traktaten af 1901. Ved en overenskomst af 22. april 1955 fastsattes et nyt fiskeriterritorium ved Færøerne byggende i princippet på 3 sømil, men således at fiskeriterritoriets ydre grænser udgøres af rette linjer. Inden aftalens godkendelse blev det officielt meddelt den britiske regering, at Færøernes lagting havde betinget sin godkendelse af, at oversenskomsten, der er uopsigelig indtil 1967, kan ændres, såfremt der internationalt eller bilateralt udformes regler om fiskerigrænser, der ville give Færøerne et større fiskeriterritorium end det da fastsatte.

Efter at der i efteråret 1956 var opnået en vis forståelse mellem Storbritannien og Island, hvorefter de britiske regering – uden officielt at anerkende de nye tingenes tilstand – dog tolererer den islandske fiskerigrænse baseret på 4 sømil og lange basislinjer, henstillede Færøernes lagting, at der blev genoptaget forhandlinger med England bl. a. om udvidelse af fiskerigrænsen. På grundlag af denne lagtingsvedtagelse fandt der i juni måned i fjor i København forhandlinger sted mellem færøske repræsentanter og regeringen, og som resultat af disse forhandlinger gav Danmarks ambassadør i London den 25. juni 1957 den britiske regering et memorandum, hvori det bl. a. hedder, at den danske regering er kommet til den opfattelse, at en opretholdelse af den nuværende tingenes tilstand i henseende til fiskeriterritoriets afgrænsning i det lange løb ikke er holdbar, hvorfor de færøske myndigheder med rette nærer forventning om at kunne opnå en udvidel-

se af fiskeriterritoriet. Den danske regering anmeldte derfor sit ønske om genoptagelse af forhandlinger om den færøske fiskerigrænse.

I et memorandum af 19. september 1957 svarede den britiske regering, at den ikke ville finde det hen sigtmæssigt at åbne forhandlinger med henblik på at revidere overenskomsten af 1955, forinden den konference, der var planlagt til afholdelse i Geneve i foråret 1958 til drøftelse af retsordenen på havet, havde fundet sted, og resultaterne af konferencen var kendt.

Den omtalte konference i Geneve fandt sted i tiden fra 24. februar til 27. april, men som man vil vide, opnåedes der ikke enighed om spørgsmålet om, hvor stort et søterritorium og dermed et særligt fiskeriterritorium staterne kan beregne.

Efter afslutningen af Genevekonferencen har den islandske regering som bekendt erklæret, at den vil udvide fiskeriterritoriet ved Island til 12 sømil baseret på lange basislinjer. Derefter har Færøernes lagting den 6. juni 1958 vedtaget en resolution, hvis indhold er så kendt her på Færøerne, at der ingen grund er for mig til at gengive den her. Allerede inden lagtinget havde truffet sin beslutning, havde regeringen anmodet landsstyret om forhandlinger. I dagene 16. og 17. juni fandt der derefter drøftelser sted i København, hvilke drøftelser resulterede i, at den danske ambassadør den 18. juni overgav den britiske regering et memorandum, der også vil være almindelig bekendt. Det anføres i dette memorandum, at Danmark under Geneve-konferencen indtog det standpunkt, at fiskeriterritoriet normalt ikke bør udstrækkes udover 6 sømil fra de basislinjer, hvorfra søterritoriet regnes, men at der i særlige tilfælde, hvor lande og områder har en isoleret geografisk beliggenhed, og hvis befolkning i usædvanlig høj grad er beroende af havet, som tilfældet er med hensyn til Island, Færøerne og Grønland, bør være adgang til et særligt fiskeriterritorium på 12 sømil. Det hedder derefter i det danske memorandum:

»Den danske regering, som har fuld forståelse for Færøernes alvorlige situation, nærer fortsat den opfattelse, at den nuværende tingenes tilstand ved Færøerne med hensyn til fastlæggelse af fiskerigrænsen omkring øerne ikke vedbliven de lader sig opretholde. Dens standpunkt er stadig det samme som under Geneve-konferencen. Dette betyder, at den er enig i den på Færøerne rådende opfattelse, at øernes fiskeriterritorium – som et udslag af den hævdede undtagelsesregel – bør være 12 sømil.« Som svar på dette memorandum har den britiske regering nu sendt den danske